

29 grudnia
wspomnienie dobrowolne św. Tomasza Becket'a, biskupa i męczennika
- patrona niewidomych

Św. Tomasz urodził się w 1118 r. w Londynie. Jego ojciec był zamożnym kupcem normandzkim w Londynie. Również jego matka była Normandką. Pierwsze nauki pobierał u kanoników regularnych w Merton, a na studia wyższe przeniósł się do Paryża. Po powrocie do Londynu pomagał ojcu w jego handlowych interesach, a równocześnie pełnił funkcję w skarbowym urzędzie miejskim. Udał się na dwór prymasa Anglii, Teobalda, do Canterbury. Prymas przyjął go do swojego kleru i wysłał na dalsze studia prawnicze do Bolonii i Auxerre; kiedy zaś po ich ukończeniu Tomasz powrócił, mianował go archidiakonem Canterbury (1154). W roku następnym (1155) król Henryk II obrał go swoim lordem kanclerzem, a po śmierci prymasa, 7 lat później, wybrał go jego następcą. Św. Tomasz zmienił wtedy radykalnie styl życia, podejmując ascezę. Dotychczasowy dworak, ambitny karierowicz, nagle nawrócił się i stał się mężem Kościoła w najpełniejszym tego słowa znaczeniu. Jako prymas zrezygnował natychmiast z urzędu kanclerza królewskiego, chociaż ten dawał mu majątek i duże wpływy w państwie. Po przyjęciu święceń kapłańskich i sakry biskupiej przywdział włosienicę, zaczął wieść życie ascetyczne, oddawać się modlitwie i czynkom miłosierdzia. Stał się także nieustraszoną obrońcą praw Kościoła. Dawniejsze oddanie królowi zamienił na głęboką troskę o Kościół, o zachowanie jego praw i przywilejów.

Próby poszerzenia zakresu i kompetencji sądów królewskich kosztem kościelnych oraz ograniczenia władzy Kościoła spowodowały konflikt Tomasza z królem. W roku 1164 ogłosił król Konstytucje Klarendońskie, ograniczające znacznie prawa Kościoła na rzecz króla. Prymas swojej

pieczęci ani podpisu na znak zgody nie położył. Gdy zaś papież Aleksander III potępił te regulacje, uczynił to samo prymas Anglii. Król wezwał wówczas Tomasza przed swój sąd w Northampton. Prymas odwołał się do papieża i wezwał biskupów, by nie brali udziału w procesie, jaki król zamierzał mu wytoczyć. Król zamierzał go aresztować, uwięzić i urządzić proces. Na wiadomość o tym biskup potajemnie, w przebraniu, opuścił Anglię i udał się do Francji, do Pontigny, a potem do Sens (1164). Po 6 latach, w 1170 r., dzięki interwencji papieża i króla Francji, Henryk II zgodził się na powrót Tomasza do kraju. Król traktował go jednak jako niewdzięcznika i głowę opozycji. Spokój trwał niezbyt długo. Kiedy król przebywał w Normandii, usłudni dworacy donosili mu, co dzieje się w Anglii. Pewnego dnia Henryk II miał zawołać: "Poddani moi to tchórze i ludzie bez honoru! Nie dochowują wiary swemu panu i dopuszczają, żebym był pośmiewiskiem jakiegoś tam klechy z gminu". Czterej rycerze z otoczenia króla za zezwoleniem monarchy jeszcze tej samej nocy udali się do Anglii i wpadli do Canterbury, do pałacu prymasa. Nie zastali go tam, gdyż właśnie w katedrze odprawiał Nieszpory. Dobiegli do ołtarza i z okrzykiem "Śmierć zdrajcy!" zarąbali go na śmierć. Ranili również kapelana arcybiskupa, który usiłował prymasa bronić. Działo się to 29 grudnia 1170 roku. Przy ubieraniu biskupa do pogrzebu znaleziono na jego ciele włosiennicę i krwawe ślady od biczowania się. Zbrodnia wywołała oburzenie w całej Anglii i w świecie.

W trzy lata za ledwie po męczeńskiej śmierci papież Aleksander III ogłosił Tomasza świętym i męczennikiem Kościoła. Król dla uwolnienia się od kar kościelnych, które groziły mu nawet utratą tronu (jako wyklęty z Kościoła według średniowiecznego prawa nie mógł być królem wyznawców Chrystusa) rozpoczął pokutę. Odbył pieszą pielgrzymkę do grobu św. Tomasza i przyrzekł wziąć udział w wyprawie krzyżowej, ale zamieniono mu ją na obowiązek wystawienia trzech kościołów (1174). Grób św. Tomasza stał się celem licznych pielgrzymek. Kazał go zniszczyć dopiero król Henryk VIII w 1538 roku.

W ikonografii św. Tomasz przedstawiany jest w stroju biskupim. Jego atrybutami są: model kościoła, krzyż, miecz, palma męczeńska.

Modlitwy:

Boże, za którego Kościół święty Tomasz, biskup, od miecza bezbożników poległ, spraw łaskawie, prosimy, aby wszyscy wzywający jego pośrednictwa, otrzymali próśb swoich pożądaný skutek. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa. Amen.

Boże, dzięki Twojej łasce święty Tomasz, biskup, wielkodusznie oddał życie w obronie sprawiedliwości, spraw za jego wstawiennictwem, abyśmy byli gotowi z miłości do Chrystusa stracić swoje życie na tym świecie i mogli je odzyskać w niebie. Przez naszego Pana. Amen.